

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-471-9-20>

THEORETICAL FOUNDATIONS OF THE RESOURCE POTENTIAL OF AGRICULTURAL ENTERPRISES

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Технічне забезпечення сільськогосподарських товаровиробників є однією із важливих проблем розвитку аграрної сфери. Недостатній рівень сучасного машинно-тракторного парку підприємств у сільському господарстві може суттєво обмежувати їх технологічні можливості та впливати на продовольчу безпеку країни. Швидкість вибуття сільськогосподарської техніки перевищує темпи їх оновлення, що ускладнює ситуацію. Машини та обладнання є ключовими складовими технічної бази сільського господарства, і без їхнього відповідного розвитку важко досягти успіху у цій галузі. Розвиток технічної бази є важливим для підвищення технологічного рівня виробництва та забезпечення сталого розвитку аграрних підприємств.

Різноманіття підходів щодо розуміння сутності ресурсного потенціалу дає змогу вважати його багатоаспектним поняттям. Ресурсний потенціал включає в себе різноманітні види ресурсів, які можуть бути в розпорядженні підприємства або використані для його господарської діяльності з метою задоволення потреб споживачів та підвищення його конкурентоспроможності на ринку. При цьому важливо не лише кількість і якість ресурсів, які на даний момент доступні, але й їх оптимальне співвідношення, відповідність їхньої величини і складу потребам вирішуваних завдань.

За визначенням М. Гладія [1, с.196], ресурсний потенціал являє собою сукупну, інтегральну продуктивність промислових і природних засобів виробництва, а також трудових ресурсів, які відображаються показниками виходу валової і товарної продукції на одиницю земельної площі.

Ресурсний потенціал аграрних підприємств складається з матеріальних, нематеріальних, трудових та фінансових ресурсів, а також здатності працівників підприємства ефективно використовувати ці ресурси для виконання місії, досягнення поточних і стратегічних цілей підприємства. Важливо, щоб всі ці ресурси були оптимально використані для забезпечення успішної діяльності підприємства в галузі сільського господарства.

Ресурсний потенціал аграрних підприємств характеризується наступними основними чинниками:

- можливостями підприємства в тій чи іншій мірі здійснювати діяльність, включаючи нереалізовані можливості;
- величиною наявних ресурсів – як залучених, так тих що планують використовуватися у виробничому процесі;
- кваліфікацією персоналу та можливості ефективно використовувати наявні ресурси.

Ці критерії допомагають оцінити потенціал сільськогосподарського підприємства і визначити його можливості для досягнення успіху в галузі сільського господарства.

Ресурсний потенціал підприємства приймає участь у створенні нових цінностей, а його елементи повинні цілеспрямовано адаптуватися до вимог виготовленої продукції. Він може виконати своє призначення, якщо склад і характеристики елементів ресурсного потенціалу відповідають і визначаються параметрами виготовленої продукції. У такому випадку всі елементи ресурсного потенціалу служать одній загальній меті, що стоїть перед підприємством.

Основні характеристики ресурсного потенціалу [2, с. 53–54]:

- цілісність – означає, що всі елементи потенціалу служать загальній меті організації. Цілісність потенціалу забезпечується дотриманням в процесі його управління таких принципів: спільності та єдності цільової функції для ресурсного потенціалу і кожного його елемента, спільності критеріїв ефективності функціонування й розвитку елементів і потенціалу в цілому;

- складність – виявляється в наявності кількох елементів, кожний з яких є сукупністю окремих частин;

- взаємозамінність, альтернативність його елементів (наприклад, заміщення живою працею машинною). Ступінь альтернативності залежить від економічної ситуації, рівня розвитку ресурсного потенціалу, особливостей господарської системи. Також важливо усвідомити, що існує межа взаємозамінності. У цілому завдяки цій характеристиці елементи потенціалу мають здатність досягати збалансованої рівноваги елементів;

- взаємозв'язок і взаємодія його елементів – це кількісний і якісний взаємозв'язок факторів виробництва. Найвища віддача потенціалу можлива тільки за одночасної модернізації всіх його елементів;

- здатність до розвитку шляхом безпосереднього і систематичного використання нових технологічних ідей;

- гнучкість – свідчить про можливості переорієнтації виробничої системи на випуск нової продукції, використання інших видів матеріалів без докорінної зміни її матеріально-технічної бази.

Проведені дослідження свідчать, що розуміння ресурсного потенціалу варто розглядати у ширшому контексті. Поняття ресурсного потенціалу не обмежується лише розміром ресурсів, що забезпечують виробничу діяльність, але також включає призначення, сутність та ефективне використання цих ресурсів. Для повного розуміння

ресурсного потенціалу необхідно враховувати всі його аспекти та взаємозв'язки з іншими сферами діяльності підприємства.

Література:

1. Титарь О.В. Ефективний виробничий потенціал підприємства як категорія ринкової економіки. Цифровий репозиторій ХНУМГ ім. О.М. Бекетова. URL: http://eprints.kname.edu.ua/2493.pdf/file_download
2. Славов В.П., Коваленко О.В. Ресурсозбереження як важливий чинник розвитку виробничих систем. *Агроінком*. 2007. № 7–8. С. 52–57.